

Серія поетичних антологій ДИВООВИД

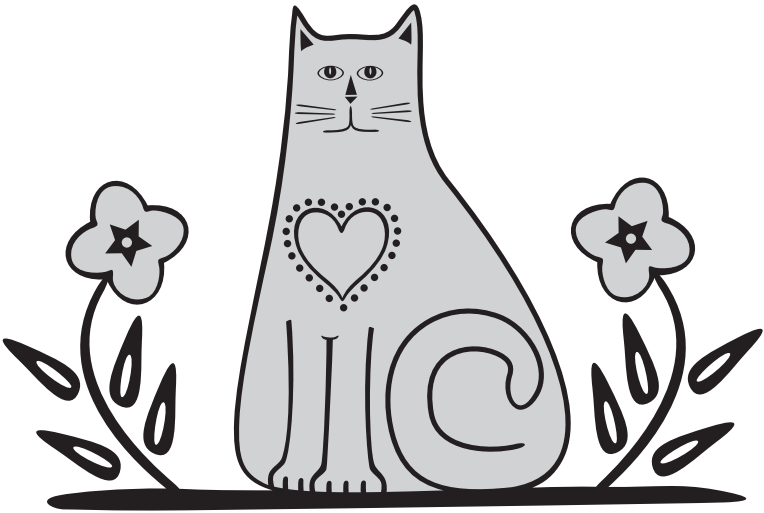
Серію засновано 2007 року

КОШЕНЯ В КИШЕНІ

Антологія

сербської поезії для дітей

у перспівах Оксани Сенатович

КОШЕНЯ В КИШЕНІ

Антологія сербської поезії для дітей
у переспівах Оксани Сенатович

Упорядник Іван Лучук

ББК 84(4Укр)-5
УДК 82-1(477)
Л87

*Сектор поезієзнавства
Львівського відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка
Національної академії наук України*

До антології сербської поезії для дітей у переспівах
Оксани Сенатович «Кошена в кишені» увійшли вірші
сербських поетів, написані за більш ніж півтора століття,
а також деякі зразки дитячого фольклору.
Вірші, написані ще в першій половині позаминулого століття, стоять поряд
із віршами, написаними під кінець століття минулого.
Ця антологія відкриває для допитливих читачів дивосвіт дитячої поезії Сербії.

*Упорядник висловлює подяку за фінансове сприяння
при остаточній підготовці видання
Міністерству культури Республіки Сербії*

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-408-335-2 (серія)
ISBN 978-966-10-1579-0

© Лучук І., упорядкування,
передмова, 2010
© Сенатович О., переспіви,
2008
© Богдан, майнові права, 2010

МУРКОЧУТЬ ВІРШІ, НАЧЕ КОШЕНЯТА

Любі друзі!

Завжди цікаво читати вірші. Звичайно, якщо ті вірші цікаві. І завжди хочеться відкривати щось нове для себе. Навіть якщо це щось зовсім маленьке, як невеличкий віршик, або якщо це щось велетенське, наче континент якоїсь іноземної поезії.

Ще понад півтора десятиліття тому була готова до друку ця антологія сербської поезії для дітей «Кошеня в кишені», переспіви для якої здійснила Оксана Сенатович. Тоді не судилося з'явитися цій книжці. А шкода, дуже шкода. Та добре, дуже добре, що вона нарешті доходить до читачів.

До цієї книжки увійшли вірші сербських поетів, написані за більш ніж півтора століття, а також деякі зразки дитячого фольклору. Вірші, написані ще в першій половині позаминулого століття, стоять поряд із віршами, написаними під кінець століття минулого.

Ця книжка поділяється на три розділи. Перший — «Ой і гарна ж ця земля!» — носить назву однойменного вірша класика сербської літератури Йована Йовановича-Змая. Через те, що цим віршем відкривається наша антологія, він заслуговує на окрему увагу. Хочу повідомити, що той сам вірш того самого автора можна перекласти зовсім по-різному. От і цей вірш має принаймні два українські варіанти. Як його переклала Оксана Сенатович, ви побачите через декілька сторінок, а зараз погляньте, як його (під назвою «Світ») ще раніше переклав Володимир Лучук:

*Пречудовий
дивен світ:
ось потік,
а онде цвіт.
Там поля,
а тут — сади:
в холодочку
посиди!
Золотий
Дунай пливе,
кущик-пущик
в луг зове.
Солов'ї
ляцять навкруг.
Я милуюсь
і — мій друг.*

У цьому вірші оспівується краса та неповторність Батьківщини. Адже Батьківщина в кожного найкраща й одна-єдина, її не вибирають. Пригадуєте слова Василя Симоненка «Можна все на світі вибирати, сину. Вибрати не можна тільки Батьківщину»? Недаремно пісня, з якої наведено ці слова, у нас стала народною. Наша Батьківщина — Україна, і вона для нас найкраща. Батьківщина сербів — Сербія, і кращої вони й не шукають, бо вона в них єдина. Цій священній темі присвячено три початкові вірші першого розділу. Про перший темі вже знаємо; другим є вірш сучасного поета Любивоє Ршумовича «Батьківщина сильна красою» про те, що мусить бути для кожного найближчим і найдорожчим; третій — вірш одного з основоположників нової сербської літератури Бранка Радичевича, написаний на зразок сербських народних юнацьких (геройських) пісень. У вірші Драгана Радуловича «Малюючи Батьківщину» образ Батьківщини ототожнюється із образом матері. Батьківщина і Мати — поняття, найдорожчі для кожної людини. Сербські поети по-різному — серйозно та грайливо — пишуть про маму. А коли вже пишуть про маму, то мусять писати і про тата. Мама переважно добра, лагідна, а тато переважно злий, прискіпливий. Та деколи вони міняються місцями, а часом і зливаються в одне поняття — батьки. Дітям хотілося б, щоб батьки були весь час добрими, але батькам це не завжди вдається. Та дітлахи собі з того трагедії не роблять, а намагаються бути чемнішими та слухнянішими, бо й батьки, мабуть, мають деколи рацію, коли до них чіпляються. Та й батьків треба пошкодувати, адже їх тільки двоє, а нас, дітей, багато, бо в нас є і брати, і сестри, і друзі. Приходить час, і діти йдуть до школи. І до того життя було цікавим, та тепер воно стає взагалі захоплюючим: стільки нового, стільки такого, про що ти й не здогадувався! І що тільки не виробляєш! А коли твої вибрики присікають злом, то тобі охота ще більше напсотити. Та коли до дитячих пустощів підходити з розумінням, як це вчинив мудрий учитель із вірша Десанки Максимович «Кошеня в кишені», тоді в дітей пробуджуються приспані благородні поривання, і вони хочуть стати чемними та добрими і залишатися такими завжди.

Другий розділ цієї книжки — «Голубий заєць» — про флору та фауну, тобто про рослинний і тваринний світ. Життя рослин і тварин, картини природи подаються тут у нерозривному зв'язку із життям людей. Часто чисто людські мірки застосовуються для змалювання того чи іншого природного явища, для показу поведінки тварин. «Вірш про

ЯК УЧАТЬ ЧЕРЕПАХ

Невеличка черепаха
до класу вповзає
і, вмостившись, одразу
в класі засинає.

А за нею друга
теж часу не гає —
засинає.

Так і третя,
і четверта,
а за ними п'ята,
і шоста, і сьома.

Сплять собі, посапують,
як у себе вдома.

Вчителька у класі
кліпає очима.
Що робити?
Чим зайнятись? —
знижує плечима.

Вчителька розумна:
не кричить,
не лається.

ЗНІМОК

Із гарного знімка,
наставивши ікла,
зійшов рано-вранці слон.
Зійшов і подався
на аеродром,
і тут же вилетів
літаком
за кордон.

Приземлився у джунглях,
очі примружив.
У джунглі ввійшов,
тата свого знайшов.

Тато-слон розкричався:
— Ти навіть, дурню, знімався!

ВСЕ ЦЕ ТЕ, ПРОТЕ НЕ ТЕ

Це не темінь, а пітьма,
це не танець, а танок,
це не натовп, а юрма,
це не лантух, а мішок.

І не шия це, а карк,
не гніздо це, а кубло,
і не скверик це, а парк,
не тюхтій це, а вайло.

Не дорога це, а шлях,
це не доля, а талан,
і не прапор це, а стяг,
і не пагорб, а курган.

Не діброва це, а гай,
та кінець — це й буде край!

КІНЕЦЬ ОДНОГО УДАВА

У сірому замку жив сірий удав,
жив і на сіре життя нарікав.

У сірому замку на березі рі—
страшенно набридло йому сірі—

Сірити набридло йому, їй-бо,
він вийшов на берег ріки і шубо—

Шубовснув у воду — чи пан чи пропав —
він зовсім забув, що не вмів плав—

Прибіг з апаратом фотограф-ловець.
Удав крикнув: КІ, а фотограф: НЕЦЬ.

ЗМІСТ

Іван Лучук. Муркочуть вірші, наче кошенята 5

І. ОЙ І ГАРНА Ж ЦЯ ЗЕМЛЯ!

Йован Йованович-Змай. Ой і гарна ж ця земля!	10
Любивоє Ршумович. Батьківщина сильна красою	11
Бранко Радичевич. Ой ріко Мораво...	12
Джюра Якишич. Два шляхи	13
Любивоє Ршумович. Генерале, сило люта	14
Драган Радулович. Малюючи Батьківщину	15
Мирослав Антич. Що най-най-найбільше?	16
Драган Лукич. Чим є батько?	18
Райко Петров-Ного. Про своє народження я все вияснив	20
Міра Алечкович. Три мами	21
Владимир Андрич. Тато і син	22
Йован Йованович-Змай. Братик	23
Йован Грчич-Міленко. Лозина	24
Любивоє Ршумович. Діти	25
Ласло Блашкович. Мама каже	26
Любивоє Ршумович. Прутові легко	27
Міра Алечкович. Пропозиція	28
Мілован Данойлич. Настю по хліб послали	29
Йован Йованович-Змай. Чому військо втихомирилось	32
Гвідо Тарталя. Малий Пера в перукарні	33
Драган Лукич. Падишах у трамваї	34
Любивоє Ршумович. Каже відьма відьмачкові	35
Бранко Чопич. Казка про Місяця і його бабцю	36
Владимир Андрич. Муки з узуванням	39
Драган Лукич. Чому?	40
Народні коліскові	41
Любивоє Ршумович. Чому дракониха плаче	42
Йованка Хорвачанин. Снежка	43
Любивоє Ршумович. Є одне містечко	44

<i>Мирослав Антич. Русий кучерик</i>	45
<i>Станко Ракіта. Забувало</i>	47
<i>Раде Обренович. Подарунок зі школи</i>	48
<i>Міле Станкович. Союзники</i>	49
<i>Десанка Максимович. Кошеня в кишені</i>	50

II. ГОЛУБИЙ ЗАЄЦЬ

<i>Бранко Мількович. Вірш про квітку</i>	54
<i>Мілован Даноїлич. Черешня в цвіту</i>	55
<i>Бранко Борас. Хто це?</i>	56
<i>Момчило Тешич. Дивовижна книжка</i>	57
<i>Стеван Раїчкович. Малювання</i>	58
<i>Будимир Нешич. Крופива</i>	59
<i>Міра Алечкович. Хто як мандрує</i>	60
<i>Десанка Максимович. Їзда</i>	61
<i>Стеван Раїчкович. Вікно</i>	63
<i>Добріца Ерич. Це годиться знати</i>	65
<i>Душко Трифунович. Овоч</i>	66
<i>Душан Радович. Осінній вірш</i>	67
<i>Спасоє Лабудович. Розставання</i>	69
<i>Бранко Чопич. Зимові подарунки</i>	70
<i>Добріца Ерич. Аеродром у Драгушиці</i>	71
<i>Йован Йованович-Змай. Йованка-дивуванка</i>	72
<i>Десанка Максимович. Підніми свої очі до неба</i>	73
<i>Душан Радович. Будьмо!</i>	75
<i>Йован Йованович-Змай. Ботаніки</i>	77
<i>Народна пісенька ("Переходить дев'ять тіток...")</i>	78
<i>Радомир Вучкович. Пташиний готель</i>	79
<i>Йован Йованович-Змай. Дивна любов</i>	80
<i>Момчило Тешич. Кози</i>	81
<i>Божидар Мандич. Вчу я кішку</i>	82
<i>Влада Стоїлькович. Якби я знав</i>	83
<i>Йован Йованович-Змай. Котик гратися не хоче</i>	84
<i>Гвідо Тарталя. Дурні гуски</i>	86
<i>Душан Радович. Лев-страховище</i>	87

Йован Йованович-Змай. Стева-раколов	88
Бранко Чопич. П'ятиповерховий хворий	89
Гвідо Тарталя. Як учать черепах	90
Рада Стефанович. Знімок	92
Гвідо Тарталя. Малятко-китенятко	93
Воїслав Ілич. Ластівки	94
Влада Стоїлькович. Носороги	95
Йован Йованович-Змай. Горобець і кіт Мурко	96
Гвідо Тарталя. Їжак і яблуко	97
Браніслав Црнчевич. Про мурашку з надзвичайно добрим серцем	98
Десанка Максимович. Павукова праця	101
Десанка Максимович. Незнана птаха	102
Гвідо Тарталя. Старий цвіркун	103
Гвідо Тарталя. Маеш, паво, повне право	104
Гвідо Тарталя. Дятел	105
Павле Янкович-Шоле. Заячі справи	106
Гвідо Тарталя. Ведмідь	107
Павле Янкович-Шоле. Красуня зебра	108
Міодраг Станіславевич. Заець сепелявий	109
Гвідо Тарталя. Олень	110
Нікола Дреновац. Справа смаку	111
Бігла курка на базар (народна пісня)	112
Душан Радович. Голубий заець	115

III. МАЛИЙ ВЕЛЕТЕНЬ

Будимир Нешич. Чудеса	120
Влада Стоїлькович. Кожного ранку, поки вмиваюсь	121
Йован Йованович-Змай. Малий велетень	122
Любивоє Ршумович. О, якби-то мав я	123
Душан Радович. Маленьке життя	124
Влада Стоїлькович. Чудернацька в мене звичка	125
Драган Лукич. Запитальний вірш	126
Райко Петров-Ного. Я для сну солоний	127
Мілован Вітезович. Ліжко	128

<i>Драган Лукич. Сонник</i>	129
<i>Драган Лукич. Йоца</i>	130
<i>Владимир Андрич. Цяцька</i>	131
<i>Ласло Блашкович. Несправедливість</i>	132
<i>Народні скоромовки</i>	133
<i>Йован Йованович-Змай. Хто володар?</i>	134
<i>Драган Лукич. Це він! Це він!</i>	135
<i>Радомир Мічюнович. Дві сестрички</i>	136
<i>Драган Лукич. Три Любчики-тезки</i>	137
<i>Момчило Тешич. Наперсток</i>	138
<i>Драган Лукич. Опецьок</i>	139
<i>Гвідо Тарталя. Вертоліт летить</i>	140
<i>Радомир Мічюнович. Грутењ</i>	141
<i>Драган Лукич. Моряк</i>	142
<i>Драгомир Джорджевич. Онови</i>	143
<i>Йован Грчич-Міленко. Пустотливі хлопці</i>	144
<i>Ненад Петрович. Лютий</i>	145
<i>Александар Бабич. Лікарська порада</i>	146
<i>Зоріца Баїн-Джюканович. Дунай</i>	147
<i>Бранко Радичевич. Сон малого рибалки</i>	148
<i>Мілорад Радунович. Казка про зникнення моря</i>	149
<i>Бранко Чопич. Оголошення в газеті “Капустяні вісті”</i>	151
<i>Мілован Даноїлич. Два мила</i>	153
<i>Гвідо Тарталя. Загадки</i>	155
<i>Міра Алечкович. Міша готується в космічні мандри</i>	156
<i>Мілорад Радунович. Загадки</i>	159
<i>Душан Радович. А щоб знала!</i>	161
<i>Добріца Ерич. Вила</i>	162
<i>Душан Радович. Ні-так</i>	163
<i>Народні загадки</i>	164
<i>Влада Стоїлькович. Звуки</i>	166
<i>Міле Станкович. Все це те, проте не те</i>	167
<i>Любивое Ршумович. Кінець одного удава</i>	168

Навчальне видання

Хрестоматія

КОШЕНЯ В КИШЕНІ

**Антологія сербської поезії для дітей
у переспівах Оксани Сенатович**

Упорядник Іван Лучук

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Ганна Осадко*

Обкладинка *Ростислава Крамара*

Комп'ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 20.08.2010. Формат 84х108/32. Папір офсетний.
Гарнітура Academy. Умовн. друк. арк. 9,24. Умовн. фарбо-відб. 9,24.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48

E-mail: publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com,
www.bohdan-books.com

К76

Кошеня в кишені. Антологія сербської поезії для дітей у переспівах Оксани Сенатович / Упоряд., передм. І.Лучука. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. — 176 с.

ББК 84(4Укр)-5

УДК 82-1(477)